

POROČILO SKUPINE STROKOVNJAKOV

Akreditacija študijskega programa

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za socialno delo

Študijski program za izpopolnjevanje

Interdisciplinarni in medresorski pristop k zaščiti otrok

Izr. prof. dr. Danica Železnik
Izr. prof. dr. Slavica Blažeka Kokorič
Monika Sobočan

n.a.k.v.i.s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s.q.a.a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

POROČILO O AKREDITACIJI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Vlagatelj/i in predlagatelj/i: **Univerza v Ljubljani, Fakulteta za socialno delo**

Študijski program: Študijski program za izpopolnjevanje »Interdisciplinarni in medsektorski pristop k zaščiti otrok«

Skupina strokovnjakov:

predsednik/ca	prof. dr.(Republika Finska) Danica Železnik, Fakulteta za zdravstvene in socialne vede Slovenj Gradec
član/ica	prof. dr. Slavica Blažeka Kokorić, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, članica
član/ica	Študentka Monika Sobočan, članica Univerza v Mariboru, Medicinska fakulteta

Datum oddaje akreditacijskega poročila agenciji: 17.1.2019

Podpis predsednika/ce skupine strokovnjakov: _____

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

UVOD

Skupina strokovnjakov je sklep o imenovanju in gradivo za presojo prejela **21.11.2018**. Skupina strokovnjakov je vsebinsko uskladila strokovno mnenje in pripravila skupno poročilo o izpolnjevanju meril za akreditacijo študijskega programa za izpopolnjevanje »Interdisciplinarni in medsektorski pristop k zaščiti otrok«

Pregledano gradivo je vsebovalo vse dokumente, ki so predvideni v 35. členu meril.

UGOTOVLJENO DEJANSKO STANJE IN NJEGOVA PRESOJA

Skupina strokovnjakov ugotavlja, da Fakulteta za socialno delo, Univerza v Ljubljani (v nadaljevanju FSD UL) deluje na področju socialnega dela in dokazuje z zakonom opredeljene vsebine disciplin, ki jih razpisuje, sledi strokovni doslednosti in konsistentnosti skladno z opredeljenimi učnimi cilji in izidi diplomantov. Program za izpopolnjevanje je pripravljen na področju socialnega dela, ki se po klasifikaciji Frascati uvršča v družboslovne vede, vključuje pa tudi vsebine iz drugih družboslovnih ved (vzgojo in izobraževanje, kriminalistiko in pravo) ter področje medicine. Program *Interdisciplinarni in medsektorski pristop k zaščiti otrok* se po klasifikaciji KLASIUS-P-16 (stopil v veljavnost 1. 1. 2018) uvršča v skupino zdravstvo in socialna varnost (09) in nadalje v ožje področje socialna varnost (092) ter naprej v socialno delo in svetovanje (0923). V Klasius P je bilo sicer vključeno tudi področje nasilja in fizičnih zlorab (7624), ki pa ga v Klasius-P-16 ni več. Program s področja socialnega dela, ki traja eno leto, je namenjen izpopolnjevanju strokovnih delavk in strokovnih delavcev iz različnih strok, ki delajo z otroki na področju zaščite otrok pred nasiljem in zanemarjanjem. V programu udeleženske in udeleženci pridobijo ustrezno znanje in izkušnje za učinkovito in kompetentno strokovno delo v postopku zaščite otrok, saj program omogoča poglobljeno znanje in veščine, ki dopolnjujejo osnovno znanje, pridobljeno na dodiplomskem študiju. Po uspešno opravljenem programu udeleženci in udeleženske pridobijo potrdilo o opravljenem programu izpopolnjevanja. Študijski program za izpopolnjevanje ni program za pridobitev izobrazbe in ne daje strokovnega oz. znanstvenega naslova. Udeleženci in udeleženske pridobijo potrdilo o opravljenem programu izpopolnjevanja.

SESTAVA IN VSEBINA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

1. standard: Študijski program po sestavi in vsebini študentom ponuja celovito znanje ter jim omogoča doseči postavljene cilje in načrtovane kompetence oziroma učne izide.

a) konsistentnost in vsebinska povezanost posameznih predmetov in učnih načrtov ter študijskega programa kot celote:

Študijske obveznosti v programu izpopolnjevanja so ovrednotene skladno z Merili za kreditno vrednotenje študijskih programov po evropskem prenosnem kreditnem sistemu-ECTS. Program je sestavljen iz šestih obveznih in dveh izbirnih učnih enot. Vsaka učna enota je ovrednotena z 5 ECTS. Za dokončanje programa morajo udeleženske in udeleženci opraviti šest obveznih učnih enot (*Konceptualizacije in konteksti nasilja; Odkrivanje nasilja nad otroki; Ukrepi za zaščito otroka; Medinstitucionalno sodelovanje; Otrok v postopku zaščite; Zaščita ranljivih otrok v kompleksnih kontekstih*) in eno izbirno enoto (*Prepoznavanje in preprečevanje nasilja* ali *Preventiva na področju zaščite otrok*) ter zaključno delo ovrednoteno z 10 ECTS, skupaj 45 ECTS. Celoten program zajema organizirane oblike študijskega dela in individualno delo udeležencev in udeleženk programa. Program izraža konsistentnost in vsebinsko povezanost posameznih učnih enot.

b) povezanost (skladnost) ciljev, kompetenc oziroma učnih izidov, določenih v učnih načrtih, s cilji in kompetencami študijskega programa in z njegovo vsebino glede na vrsto in stopnjo študija:

Predmetnik programa za izpopolnjevanje z učnimi izidi, določenimi v učnih načrtih posameznih učnih enot ponuja udeležencem in udeleženkam znanje s področja interdisciplinarnega in medsektorskega pristopa k zaščiti otrok ter jih usposablja za uporabo teoretičnega in praktičnega znanja ter avtonomnost pri organizaciji, načrtovanju in izvajanju storitev na omenjenem področju. Cilji in kompetence študijskega programa so usklajeni z učnimi izidi v učnih načrtih učnih enot.

Temeljni cilj programa je ustvariti usklajen in poglobljen pristop do otrok, ki potrebujejo zaščito in na ta način strokovnim delavkam in strokovnim delavcem, ki delajo z otroki, zagotoviti poglobljeno razumevanje specifičnega vprašanja zaščite otrok ter znanja o metodah in orodjih za delo. Poleg temeljnega cilja so opredeljeni še podrobnejši cilji in sicer, da udeleženke in udeleženci pridobijo: - znanja o razumevanju nasilja in učinkov nasilja na otroka; - znanja, ki jim bodo v pomoč tako na začetku, ob razkritju nasilja kot tudi ob izvajanju ukrepov zaščite otroka, s poudarkom na znanjih in spretnostih o tem, kako podpreti otroka in mu zagotoviti varnost, hkrati pa tudi ravnanjih s povzročitelji nasilja; - znanja in veščine medinstitucionalnega sodelovanja; - znanja, kako voditi pogovor z otrokom in mu nuditi celostno podporo, tudi v primeru ko gre za otroke ali skupine otrok, ki živijo v posebej ranljivih kontekstih in potrebujejo kompleksne odzive na področju zaščite; - znanja za prepoznavanje in preprečevanje ter vsesplošno preventivno delo na področju zaščite otrok iz perspektive več sektorske obravnave.

Namen programa je pridobivanje splošnih kompetenc ter tudi pridobivanje kompetenc za strokovno delo v procesu zaščite otroka in razvijanje kritične refleksije o lastnih konceptualnih predpostavkah, pristopih, spretnostih, virih, učinkih na področju zaščite otrok. Predmetno-specifične kompetence oz. učni izidi so povezani s specifikom programa. Program strokovnega izpopolnjevanja je izdelan po analizi prisotnosti tematik v visokošolskih kurikulumih, na podlagi pregleda vsebin v tujih programih, na podlagi intervjujev z otroci, ki so izkusili postopke zaščite ter štirih fokusnih skupin s strokovnimi delavkami in delavci s tega področja.

c) v program integrirane znanstvene, strokovne, raziskovalne oziroma umetniške vsebine:

FSD UL navaja osem projektov, ki so jih izvajali visokošolski učitelji, nekatere vsebine se interdisciplinarno povezujejo z zaščito otrok (Center za zagovorništvo, Interdisciplinary life-long learning child protection programme, Sodno varstvo otrok z duševnimi težavami in intelektualnimi oviranostmi..). V okviru teh projektov so raziskovalke in raziskovalci razvijali vsebine (npr. etika v socialnem delu, sodelovanje z družinami s številnimi izzivi, zagovorništvo ipd.), ki bodo vpete tudi v program strokovnega izpopolnjevanja Interdisciplinarni in medsektorski pristop k zaščiti otrok. Na ta način bodo vsebine programa temeljile na najnovejših raziskovalnih spoznanjih, ki jih bodo udeleženci in udeleženke programa lahko vnašali in preizkušali v neposredni praksi dela na področju zaščite otrok. Nosilke in nosilci učnih enot so vpeti v znanstveno in raziskovalno delo, ki ga redno objavljajo in izkazujejo v številnih domačih in tujih publikacijah.

č) vrstni red predmetov oziroma razporejenost predmetov po semestrih in letnikih (horizontalna in vertikalna povezanost) ter njihovo kreditno ovrednotenje:

Učne enote v predmetniku so med seboj vertikalno in horizontalno povezane. Program je izdelan po modelu problemskega učenja – reševanje problemske situacije, ki temelji na medsebojnem sodelovanju in iskanju različnih poti reševanja problemov. Posamezne učne enote so zastavljene kot posamezni problemski sklopi in ne klasično tematsko. To je obenem inovativna oblika kurikuluma, saj so v en predmet vključena znanja zelo različnih področij (npr. s področja prava kriminologije, socialnega dela ipd.). Predmeti se povezujejo s prakso in s pomočjo uporabe raznolikih in izkustvenih metod poučevanja (npr. analiza primerov zaščite otrok iz prakse, igre vlog, multidisciplinarno izvajanje nalog in vaj ipd.) odgovarjajo na dejanske potrebe v praksi. Na ta način bo program udeleženkam in udeležencem omogočal povečanje kompetenc za njihovo praktično delo.

Prednosti

Priložnosti za izboljšanje

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

- nismo zaznali

2. standard: Študijski program se po imenu, namenu in vsebini primerno umešča v predvideno področje in disciplino.

Povezanost vsebin študijskega programa, njihovo razmerje do uporabnih oziroma temeljnih znanj s področja in discipline ter idejni izbor vsebin, jasno opredeljenih in smiselno povezanih z aktualnim stanjem in razvojnimi trendi v znanosti, stroki oziroma umetnosti:

Vsebine študijskega programa za izpopolnjevanje Interdisciplinarni in medresorski pristop k zaščiti otrok so med seboj logično povezane in zajemajo strokovno področje delovanja zaščite otrok. Omogočajo celosten pristop k zaščiti otrok. Razmerje do uporabnih oziroma temeljnih znanj s področja zaščite otrok ter izbor vsebin jasno opredeljujeta in smiselno povezujeta aktualno stanje v stroki socialnega dela.

Prednosti

Priložnosti za izboljšanje

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

- nismo zaznali

3. standard: Študijski program je povezan z okoljem, v katerem visokošolski

zavod deluje.

a) analize oziroma raziskave potreb zaposlovalnega okolja, trga dela in zaposljivosti diplomantov ali potreb po znanju in ciljev družbe:

Fakulteta za socialno delo sodeluje s številnimi visokošolskimi zavodi, inštituti, organizacijami (vladnimi in nevladnimi, zavodi ipd. predvsem na področju socialnega varstva, šolami) in (strokovnimi) združenji. V izvajanje študijskega programa vključuje številne strokovnjake iz okolja. V svojem okolju delovanja je izjemno priznana in prepoznavna. S študijskim programom za izpopolnjevanje namerava fakulteta utrditi svoje poslanstvo.

FSD UL navaja, da je program strokovnega izpopolnjevanja Interdisciplinarni in medsektorski pristop k zaščiti otrok nastal kot odgovor na potrebe v praksi, kjer so v zadnjih letih postopki zaščite otrok pogostejši in hkrati tudi vse bolj na očeh javnosti. Program je zato zasnovan kot interdisciplinaren in medsektorski in je namenjen strokovnjakom in strokovnjakinjam s področja policije, zdravstva, izobraževanja, pravosodja in socialnega varstva. Socialno delo ima pri tem pomembno vlogo izvajalca ukrepov in koordinatorja sodelovanja med ustanovami, zato se bo program izvajal na Fakulteti za socialno delo. Gre za prvi in edini tovrstni program, njegova prednost pa je, da je nastal na pobudo deležnikov iz prakse, ki so pri zasnovi programa tudi sodelovali.

b) razmere za praktično izobraževanje študentov:

Praktično izobraževanje v klasični obliki, kot ga poznamo na prvi stopnji ni predvideno, saj fakulteta navaja, da se bodo v program vključevali slušatelji in slušateljice, ki imajo najmanj eno leto delovnih izkušenj na področju dela z otroki (in družinami) saj gre za izobraževanje na področju, kjer delujejo. Sama izvedba programa pa predvideva medsebojno izmenjavo praks, izkušenj, strokovnega dela ipd.

Prednosti

- prepoznavnost v okolju
- izkušnje iz prakse

Priložnosti za izboljšanje

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

- nismo zaznali

ZASNOVA IZVAJANJA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

4. standard: Zasnova izvajanja študijskega programa ustreza njegovi vsebini, sestavi, vrsti, stopnji in namenu (ciljem), tako da so kakovostno prilagojene in zagotovljene študijske vsebine, izvedbene prakse in viri (kadrovske in materialne).

a) predvideni načini, oblike in potek poučevanja:

V predstavljenem strokovnem študijskem programu za izpopolnjevanje Interdisciplinarni in medsektorski pristop k zaščiti otrok so predpisane učne oblike kot organizirane oblike študijskega dela in zajemajo: predavanja, seminarje, vaje in individualno delo. V programu so predvidene raznolike oblike dela z udeleženkami in udeleženci, pri katerih

se poudarja predvsem izkustveno učenje: predavanja, analiza primerov (npr. primeri zaščite otrok) in pisnega gradiva (npr. spisi, poročila za sodišče, izvedenska mnenja), metoda igre vlog, metoda diskusije in razprave o določeni temi, metoda dela s pisanimi viri, multidisciplinarno izvajanje nalog. S študijskim programom so določeni načini preverjanja in ocenjevanja znanja: pisni, ustni in njihova kombinacija. Načini preverjanja znanja in kriteriji ocenjevanja so zapisani v učnih načrtih posameznih predmetov.

b) ustreznost kadrov v skladu s 13. členom meril ter:

- **področna primernost izvolitev v naziv visokošolskih učiteljev in sodelavcev;**
- **izpolnjevanje pogojev za mentorstvo doktorskim študentom in ustreznost mentorjev:**

FSD UL je predložila seznam visokošolskih učiteljev in visokošolskih sodelavcev, ki bodo sodelovali pri izvajanju študijskega programa, na katerem so izvajalci z izvolitvijo v ustrezen naziv (področna primernost). Nekateri izvajalci predmetov bodo v programu sodelovali preko pogodbenega dela.

c) materialne razmere, povezane z izvajanjem študijskega programa, v skladu s 15. členom meril:

FSD UL deluje v popolnoma prenovljenih prostorih na 3. 665m² površine. Ima 16 sodobno opremljenih predavalnic. Zavod izkazuje primerne materialne razmere povezane z izvajanjem študijskega programa, v skladu s 15. členom meril. Priložen je seznam opreme in materiala, ki se bo uporabljal za izvedbo pedagoškega procesa.

Prednosti

Priložnosti za izboljšanje

- razmisliti o uporabi interaktivnih elektronskih učnih okolij za stimulacijo diskusije in usmerjanje učenja med kontaktnimi urami programa za izpopolnjevanje

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

- nismo zaznali

5. standard: Pogoji za študij in obvezne sestavine študijskega programa so določeni, pregledni in razumljivi. Omogočajo uveljavljanje pravic in izpolnjevanje obveznosti vseh deležnikov v študijskem procesu.

a) pogoji za vpis v študijski program in napredovanje študentov:

Pogoji za vpis v program za izpopolnjevanje so najmanj 6/1. raven (opravljeno vsaj višješolsko strokovno izobraževanje) in vsaj eno leto delovnih izkušenj na področju dela z otroki (in družinami) na področjih socialnega varstva, izobraževanja, zdravstva, sodstva, tožilstva, odvetništva in policije. Enak študijski program je namenjen vsem ravnem izobrazbe.

b) merila za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v študijski program:

Fakulteta sprejme sklep o omejitvi vpisa, če število prijavljenih, ki izpolnjujejo pogoje za vpis, bistveno presega število razpoložljivih študijskih mest. V tem primeru se izbira kandidat/ kandidatka opravi na podlagi izbirnega izpita, ki predstavlja intervju s kandidatom/kandidatko (30%), na podlagi števila let dela na področju zaščite otrok (50%) in dosedanja vključenost v dopolnilno izobraževanje (izkazano s potrdilom o udeležbi) (20%).

Slušateljicam in slušateljem se lahko priznajo znanja in spretnosti, pridobljena v različnih oblikah neformalnega izobraževanja, pri čemer bo Fakulteta za socialno delo upoštevala Pravilnik o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti, ki ga je sprejela Univerza v Ljubljani.

c) načini ocenjevanja:

Seminarska oz. izpitna naloga z ustnim zagovorom. Ocenjevalna lestvica skladno s statutom UL: opravil/a z odliko, opravil/a, ni opravil/a. Načini ocenjevanja in preverjanja znanja so določeni v učnih načrtih posameznih predmetov in so prilagojeni preverjanju doseženih učnih izidov pri posameznih predmetih (zaradi pestrosti metod učenja in poučevanja, pa tudi zaradi zagotavljanja veljavnosti, zanesljivosti in objektivnosti so navedene različne kombinacije načinov preverjanja in ocenjevanja znanja.

č) pogoji za dokončanje študija:

Pogoj za dokončanje študija so uspešno opravljene vse s programom predpisane študijske obveznosti vključno z zagovorom zaključnega dela v okviru 45 ECTS.

d) pogoji za dokončanje posameznih delov programa, če jih ta vsebuje:

Študijski program ne vsebuje posameznih delov.

e) strokovni oziroma znanstveni naslov:

Študijski program za izpopolnjevanje ni program za pridobitev izobrazbe in ne daje strokovnega oz. znanstvenega naslova. Udeleženci in udeleženke pridobijo potrdilo o opravljenem programu izpopolnjevanja na področju zaščite otrok.

f) pogoji za prehode med študijskimi programi:

Za ta program ni relevantno.
(Točka d ne velja za študijske programe tretje stopnje.)

Prednosti

Priložnosti za izboljšanje

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

- nismo zaznali

POVZETEK

Strokovni študijski program za izpopolnjevanje Interdisciplinarni in medsektorski pristop k zaščiti otrok je pripravljen v skladu s smernicami stroke in omogoča izobraževanje strokovnjakov na področju zaščite otrok. Predmetnik študijskega programa z učnimi izidi ponuja slušateljem programa znanje s področja socialnega dela in interdisciplinarnega pristopa k zaščiti otrok ter jih usposablja za uporabo teoretičnega in praktičnega znanja. Nosilci predmetov so kompetentni strokovnjaki iz interdisciplinarnih področij.

SUMMARY

The advanced study program *Interdisciplinary and cross-sectoral approach to child protection* is prepared in accordance with the guidelines of the profession and enables education of professionals in the field of child protection services. The curriculum of the study program with its learning outcomes provides students with knowledge in the field of social work as well as in an interdisciplinary approach to child protection and trains them to use theoretical in practical knowledge. Course holders are competent professionals from interdisciplinary fields.

Prednosti, priložnosti za izboljšanje in večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

Prednosti
<ul style="list-style-type: none"> - prepoznavnost v okolju - izkušnje iz prakse
Priložnosti za izboljšanje
<ul style="list-style-type: none"> - razmisliti o uporabi interaktivnih elektronskih učnih okolij za stimulacijo diskusije in usmerjanje učenja med kontaktnimi urami programa za izpopolnjevanje
Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti
<ul style="list-style-type: none"> - nismo zaznali

Priloge:

- soglasje članov skupine strokovnjakov k poročilu